

Халықаралық қатынастар факультеті
«халықаралық қатынастар» мамандығының бакалариаты үшін
«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың құқықтық негіздері» пәні
бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы
Оқытушы з.ғ.к., аға оқытушы Әпенев С.М.

Қорытынды емтиханды өткізу ережесі
Дәстүрлі емтихан: дәстүрлі – сұрақтарға

Емтихан форматы – ауызша. **«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың құқықтық негіздері» пәні бойынша емтиханды өткізу платформасы – Конференция ZOOM.** Бакалавриаттың ауызша емтиханды тапсыру процесі бакалавриаттың ауызша емтихан түрінде жауап беруін қажет ететін, емтихан билеттерін автоматты құруды білдіреді. Ауызша емтиханды өткізу барысында міндетті түрде видеожазба жүргізіледі.

Өткізу графигі: Емтихан «Универ» жүйесіне алдын ала енгізілетін кесте бойынша өткізіледі және студентке факультет және кафедра арқылы хабарланады.

Жоспарланған емтихан видео-конференц байланысына сілтеме – емтихан болатын күні жіберіледі.

Емтиханды өткізу ережелері: Емтихан кестесі бойынша емтихан конференцияны ұйымдастырушы –оқытушы ZOOM конференциясын бастайды, емтиханға қатысушыларға шақырту жіберіп және қабылдайды. Егер емтиханды емтихан комиссиясы қабылдайтын болса, онда емтихан қабылдаушылар емтиханның басталу уақыты туралы студентті хабарландыру үшін комиссия мүшелерін топтың чатына алдын ала енгізеді. Барлық қатысушылар онлайн конференцияға қосылғаннан кейін оқытушы немес екомиссия мүшесі мыналарды орындайды: 1. емтиханның видеожазбасын қосады; 2. емтиханға қатысушылармен сәлемдеседі; 3. видеозапись жүргізіліп жатырғандығын ескертеді; 4. емтиханның регламентімен таныстырады; 5. емтихан тапсыратындардың кезегін нақтылайды; 6. дайындалу уақытын; 7. жауап беру уақытын анықтайды; 8. қажет болса, қалам пайдалана отырып жауап тезисін жазуға рұқсат береді; 9. жауап беру алдында емтихан тапсырушы жауап тезисін көрсетуі керек екендігін ескертеді; 10. басқа емтихан тапсырушыларға күтуге рұқсат береді – үнемі камера алдында болмауы керектігін, бірақ мәжілістен шықпау керектігін ескертеді; 11. емтихан тапсырушының аты-жөнін атайды; 12. емтихан тапсырушыға жеке басын куәландыратын құжатын видеокамераға көрсетуін (жеке куәлік немесе паспорт. ID-карте бойынша емтихан қабылдауға тиым салынады), өзі отырған бөлмені көрсетуін сұрайды. Бөлмеде өзге адамдар, мәлімет алатын көздер болмауы керек; 13. қосымша мәлімет көздерін пайдалануға тиым тар екендігін ескертеді; 14. Емтихан комиссиясының төрағасы студенттің аты-жөнін атап, одан экранды қосуды сұрайды, өзінің есеп жазбасы бойынша ИС Univer кіруін,

емтихан билетін ашып, оны оқуын сұрайды; 15. Комиссия кейін сұрақтар қою үшін студенттің айтқан сұрақтарды жазып отырады.

Дайындалу уақытының ұзақтығы - 15 минут; Билетке жауап беру уақыты -15 минут.

Бағалау саясаты: емтиханда алған балдар емтихан ведомостына енгізіледі. Оқытушы ИС Univerдегі аттестациялық ведомостке балды қолмен қояды. Балдарды қою уақыты – 48 сағатқа дейін. Емтихан нәтижелері прокторинг нәтижесі бойынша қайта қарала алады. Егер студент емтиханды тапсыру ережелерін бұзған болса, оның нәтижесі жойылады.

«Сыбайлас жемқорлықпен күрестің құқықтық негіздері» пәні бойынша емтихан сұрақтары

1-блок

1. Сыбайлас жемқорлықтың түсінгі және белгілері.
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы Қазақстан Республикасының Заңдары және олардың өзара қатынасы.
3. 2015 жыл 18 қарашадағы №410- V ЗРК «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының негізгі ережелері.
4. Мемлекеттік қызметшілерге қатысты нормативтік құқықтық актілер және олардың өзара байланысы.
5. Қазақстан Республикасындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың құқықтық қағидалары.
6. Мемлекеттік қызметке өткісі келетін азаматтарға қойылатын біліктілік талаптар.
7. Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің негізгі құқықтары, оның өкілеттілік ұғымынан айырмашылы.
8. Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің негізгі міндеттері және міндеттерді сақтамаудың салдары.
9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулердің түсінігі және түрлері.
10. Мүдделер қақтығыстығының түсінгі және лауазымды адамның мұндай жағдайда орындауға міндетті әрекеттері.
11. Лауазымды адамның түсінгі, қызметтерінің түрлері және оның коммерциялық ұйымдардағы басқару қызметтерін атқаратын адамдардан айырмашылықтары.
12. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері және оның мәселелері.
13. Қазақстан Республикасында сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мақсатында нормативтік-құқықтық актілердегі және өзге де құжаттардағы жемқорлыққа жол ашатын ережелерді жою мақсатында сараптамадан өткізу.

14. Мемлекеттік қызметшілердің жемқорлықпен байланысты құқық бұзушылық жасауына итермелейтін негізсіз араласуды жоятын құқықтық және ұйымдастырушылық тәсілдер.
15. Мемлекеттік қызметтерді орындауға өкілетті немесе оған теңестірілген адамдардың қандай әрекеттері жемқорлыққа жағдай жасайтын құқық бұзушылықтар болып табылады? Мысалдар келтіріңіз.
16. Қазақстан Республикасында жемқорлық бағытындағы қылмыстардың алдын алу бойынша мемлекеттік органдардың қабылдайтын негізгі шаралары.
17. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жүргізу субъектілері және олардың топтастырылуы.
18. Қазақстан Республикасында жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімділігін арттыру бойынша мемлекеттік органдар қызметтерінің негізгі бағыттары.
19. Қазақстан Республикасында жемқорлыққа жататын қылмыстық құқық бұзушылықтарды тудыратын себептер мен жағдайларды жою бойынша мемлекеттің қызметтері.
20. Қазақстан Республикасындағы жемқорлыққа қарсы саясат және оның құқықтық реттелуі.

2-блок

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган және оның осы саладағы құзыреттері.
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша ҚР Президентінің өкілеттіктері.
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша ҚР Парламентінің өкілеттіктері.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша ҚР Үкіметінің өкілеттіктері.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша ҚР жергілікті атқару органдарының өкілеттіктері.
6. Қазақстан Республикасының жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүргізетін құқық қорғау органдарының түрлерін, оларды осы саладағы қызметтері.
7. Жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша прокуратура органының қызметтері.
8. Жемқорлық фактілері бойынша қылмыстық істерге тергеу жүргізу барысындағы жемқорлықтың себептерін анықтау және оның жолын кесу бойынша процессуалдық әрекеттер.
9. Пара алудың қоғамға қауіптілігі және оның қылмыстық-құқықтық сипаттамасы.
10. Пара бергендік үшін қылмыстық жауаптылық. Пара берген адамды қылмыстық жауаптылықтан босатудың негіздері.
11. Парақорлыққа делдал болу және оның қылмыстық-құқықтық сипаттамасы.
12. Басқа елдердің және халықаралық ұйымдардың жемқорлыққа қарсы құрылымдары.

13. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің құқықтық негізі, міндеттері және құрылымы.
14. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша ҚР Ұлттық бюросының түсінігі, міндеттері және өкілеттіктері.
15. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша ҚР Ұлттық бюросы қызметтерінің жүйесі және ұйымдастырылуы.
16. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулердің түсінігі және түрлері.
17. ҚР жемқорлық бағытындағы әкімшілік құқық бұзушылықтар құрамының сипаттамасы.
18. ҚР жемқорлық құқық бұзушылықтар бойынша әкімшілік және қылмыстық жауаптылықтың арақатынасы.
19. ҚР Қылмыстық кодексі бойынша сыбайлас жемқорлықпен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтардың түсінігі және олардың топтастырылуы.
20. ҚР Қылмыстық кодексіндегі парақорлықпен байланысты қылмыстарда жауаптылықтан босатуды қарастыратын ережелердің әлеуметтік-құқықтық мәні.

3-блок

1. ҚР қылмыстық заңының жемқорлыққа қарсы тұру саласындағы жетілдірілуі.
2. Сыбайлас жемқорлық үшін қылмыстық жауаптылықты қатаңдату.
3. Сыбайлас жемқорлықпен байланысты құқық бұзушылықтар Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметтерінің сапасын түсіретін фактор ретінде.
4. Жемқорлықпен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарды жасау кезіндегі қызметтік өкілеттікті және қызмет бабын пайдалану ұғымдарының арақатынасы.
5. Жемқорлықпен байланысты қылмыстық құқық бұзушылықтарға жай азаматтардың қылмысқа қатысу түрлері және олардың әрекеттерінің құқықтық бағалануы.
6. Жемқорлықпен байланысты қылмысты әрекеттерге қатысушылық және олардың әрекеттерін квалификациялау ережелері.
7. Қазақстан Республикасындағы парақорлықпен ұқсас қылмысты әрекеттер және олардың арақатынасы.
8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы бұқаралық ақпарат құралдарының ролі.
9. Сыбайлас жемқорлықтың салдарларын жою бойынша мемлекеттік шаралардың түрлері.
10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша халықаралық-құқықтық актілер.
11. Мүдделер қақтығыстығы және мұндай жағдайда мемлекеттік қызметшінің және оның тікелей басшысының олрындайтын әрекеттері.
12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтамаудың салдарлары.
13. Мемлекеттік қызметшілерге қызметтік әдепті сақтау бойынша қойылатын талаптар және олардың сипаттамасы.

14. Мемлекеттік қызметшілердің мемлекеттік қызметті тоқтатуының түрлері.
15. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мемлекеттік стратегия.
16. 2003 жылғы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы» БҰҰ Конвенциясының негізгі ережелері және оның қабылдану мақсаттары.
17. Сыбайлас жемқорлық қылмыстары бойынша қылмыскерді Қазақстанға ұстап берудің (экстрадициялаудың) тәртібі.
18. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы халықаралық ынтымақтастық және оның түрлері.
19. Сыбайлас жемқорлық қылмыстары бойынша жауаптылыққа тартылған адамдардың от-басы мүшелерін, балаларын мемлекеттік қызметке қабылдамау туралы қоғамдық пікір.
20. Мемлекеттік қызметшілердің педагогикалық, ғылыми, шығармашылық жұмыстармен айналысуы және тәртібі.

Емтихан сұрақтары жасалатын пән тақырыптарының тізімі

1. ҚР құқық теориясында сыбайлас жемқорлық түсінігінің дамуы.
2. Сыбайлас жемқорлықпен күрес жүргізудің қағидалары.
3. ҚР сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру субъектілері.
4. Сыбайлас жемқорлық жауаптылық субъектілерінің түрлері және олардың сипаттамасы.
5. ҚР қылмыстық заңы бойынша сыбайлас жемқорлыққа жататын құқық бұзушылықтардың түрлері және олардың сипаттамасы.
6. ҚР Мемлекеттік қызмет туралы заңының негізгі ережелері.
7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер.
8. Мүдделер қақтығысы
9. Сыбайлас жемқорлыққа жататын құқық бұзушылықтардың салдарларын жою.
10. Сыбайлас жемқорлықтың себептері.
11. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары.
12. Сыбайлас жемқорлықпен байланысты құқық бұзушылық жасаған адамдарды қылмыстық жауаптылықтан босату.
13. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру бойынша шет елдердің практикалары.
14. Сыбайлас жемқорлықпен күрес бойынша халықаралық актілердің түрлері және сипаттамасы.
15. Сыбайлас жемқорлықпен күрес жүргізудің алдағы перспективалары.

Оқу әдебиеттері

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы 2015 ж. 18 қарашадағы № 410-V Қазақстан Республикасының Заңы
2. Қазақстан Республикасының Қылмыстық Кодексі. 2014 ж. 3 шілдеде қабылданылған.
3. Самалдықов М.К. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың құқықтық негіздері. Дәрістер курсы. – Алматы:Қазақ университеті, 2019.
4. Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының нормативтік қаулыларының жинағы.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет негіздері: оқу құралы / Жалпы редакциясын басқарған б.ғ.д., профессор Б. С. Абдрасилов. – Астана: Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы, 2016. – 176 б. <https://ukma.kz/files/IMAGES/session/86.pdf>
6. Смагулова А.А. Особенности борьбы с коррупцией в Республике Казахстан. /Вестник Уральского ин-та экономики, управления и права. <https://cyberleninka.ru/article/n/osobennosti-borby-s-korrupsiyey-v-respublike-kazahstan/viewer>
7. Нуртаев Р.Т. Актуальные проблемы дальнейшего противодействия коррупции в Казахстане. /Қазақстан республикасының заңнама институтының Жаршысы №3 (39), 2015. <https://cyberleninka.ru/article/n/aktualnye-problemy-dalneyshego-protivodeystviya-korrupsii-v-kazahstane>